

NOTULEN

ALGEMENE LEDENVERGADERING DE WINDVOGEL BA 4 nov 2017

Datum : **zaterdag**, 4 november 2017, **11:00** u.

Plaats : Herculesplein 5, 3584 AA, Utrecht

Aanwezig : 58 leden en twee gastsprekers

1. Vaststelling agenda.

Voorzitter Siward Zomer verwelkomt om 11:09 u. de aanwezigen, opent de vergadering en stelt de agenda ongewijzigd vast.

2. Ingekomen stukken Mededelingen Bestuur

Notulen ALV 24 juni 2017, concept 28 juni 2017 [zie website];

Jaarverslag incl. Jaarrekening 2016 [zie website];

Concept Ondernemingsplan en Financieel Voorstel 2018 [zie website];

3. Notulen ALV 24 juni 2017 / Mededelingen

Er wordt een vraag gesteld over Zelflevering via Anode. Beantwoording zal bij de rondvraag gebeuren.

De heer Haffmans vraagt naar de reden voor het niet opnemen van zijn opmerkingen over de voorgaande notulen en waarom de toegezegde ALV in september niet heeft plaats gevonden. Naslag geeft aan dat zijn bezwaar inzake de ontbrekende accountantsverklaring en verslag van de Financiële Advies Commissie [FAC] wel is genomen en bij deze nogmaals. De ALV is om praktische redenen en volgens afspraak in de laatste ALV [zie notulen] op 4 nov gepland. De Notulen ALV 24 juni 2017 concept 28 juni 2017 worden goedgekeurd.

4. Jaarverslag 2016

4.1 Goedkeuring Jaarrekening 2016

Arie Wingelaar geeft een toelichting op het 'resultaat van de exploitatie'. Deze is gunstiger uitpakend ondanks minder wind en lagere elektriciteitsprijzen, vanwege de ook lagere 'afschrijvingen'. Dit effect zal nog tot 2020 duren, daarna zullen de resultaten er beter uitzien. De algemene kosten zijn hoger uitgekomen mede door extra aandacht aan deelnemingen. Het 'resultaat van deelnemingen' is flink gewijzigd doordat de economische waardering veranderd is, nadat De Windvogel volledig eigenaar werd van de Duitse PV-ondernemingen en daarom verplicht is ook de negatieve waarden in de boeken op te nemen. De verwachting is dat over twee jaar positieve resultaten te melden zijn.

Vraag : Is er met een al te 'roze-bril' gekeken? A : Inderdaad bij de eerste opzet in 2007/8 is dat het geval geweest.

Vraag : Blijft de 'Jaarrekening 2015' ongewijzigd? A : Inderdaad, de wijziging is in de rekening van 2016 verwerkt bij de 'algemene reserve'.

Toelichting op de 'balans' : 'molens' waarde € 900.000,- , 'financiële activa' bestaande uit deelnemingen en leningen omvatten onder andere het aandeel in O.B.Neer BV.

Stroomversnelling BV., de twee Duitse KG's en der Sonnevogel GmbH. Voor de laatsten is vermeldenswaard dat de te dure [9%] leningen zijn vervangen door goedkopere [5%].

Vraag : Zijn er daar bijzondere risico's genomen? A : Nee er zijn voordelige overnames gedaan, waardoor de vooruitzichten zijn verbeterd.

Aan 'creditzijde' is de 'algemene reserve' afgenomen door uitgaven aan extra ondernemingsactiviteiten. De 'ledenleningen' zijn verminderd, op zichzelf voor de coöperatie gunstig, gelet op de uit te keren rente daarop. De nieuwe post 'voorzieningen' opgenomen ten behoeve van 'deelnemingen' is verlaagd.

De Windvogel is gewisseld van accountant om reden van kosten en de gewenste bijzondere aandacht voor onze Duitse activiteiten.

Accountant Pepijn Kemper van Zirkzee Accountants uit Oegstgeest geeft een toelichting op zijn functie en manier van werken. In principe beoordeelt hij niet de doelmatigheid, daarvoor wijst hij naar een kascommissie. Dit heeft hij ook zo overlegd met de FAC. De accountant controleert de boeken bestaande uit de Jaarrekening, waarin de Balans, de Verlies&Winstrekening en de toelichting daarop. Materieel gezien is er controle van bedragen vanaf € 20.000,- , onjuistheden zijn gecorrigeerd en dat betrof hier de waardering van 'deelnemingen'. De meeste aandacht gaat naar controle van de 'omzetbedragen' in prijs en aantal, de 'deelnemingen' en 'afschrijvingen'. Voor deze laatste vooral gelet op de onzekerheid van positieve opbrengsten in het aantal productiejaar na afschrijving. De 'waardering' op basis van 'kostprijs' die voor een 100% eigenaar verandert in de 'netto-vermogenswaarde' is intussen aangepast middels een voorziening in de balans.

De laatste opmerking van de accountant betreft het risico rond de betalingsbevoegdheid van de penningmeester. Het is aan te bevelen om een tweede persoon aan te wijzen die betaalopdrachten boven een bepaald bedrag mede ondertekent. [Dit moet nog geëffectueerd worden.]

Een helder overzicht wordt geboden met het door penningmeester opgestelde 'kasstroomoverzicht', hier wordt duidelijk dat een aantal veranderingen zonder echte geldstroom, zoals veranderde leningen en afschrijvingen alleen boekhoudkundige verliezen veroorzaken.

Vraag : Waar komt het verschil tussen 'begroting 2015' en 'werkelijkheid 2016' vandaan, en moet er niet een schriftelijk verslag van het boekenonderzoek overlegd worden?

A : Door gewijzigde omstandigheden ontstaan verschillen. Een schriftelijk verslag is niet noodzakelijk maar kan desgewenst opgesteld worden als de 'ledenvergadering' daartoe besluit.

Vraag : Is het ten behoeve van de interne beoordeling niet beter de netto-contante-waarde vast te stellen? A: Voor 'deelnemingen' is deze methode verplicht, voor de waardebepaling van volledige bezittingen juist niet vanwege 'afschrijvingen'.

Siward dankt de accountant en geeft het woord aan Wouter Jongepier die namens FAC

spreekt. Wouter geeft aan dat hij gisteravond zijn verslagtekst heeft opgesteld. Hierin staat vermeld dat de FAC zowel het 'korte' als het 'lange termijnbeleid' van het 'bestuur' heeft gecontroleerd en goed bevonden. Hij dankt Arie voor zijn uitgebreide inzet gedurende de afgelopen jaren waarin hij als penningmeester heeft gefunctioneerd en altijd bereid was uitvoerige toelichting te geven. Hij dankt de accountant voor zijn uitleg aan de FAC.

Wouter ziet de toekomst voor de boekhouding op middenlange termijn gunstig in de voorgenomen ontwikkeling van ICT-programma's met andere coöperaties. Op de korte termijn waardeert de FAC het bestuursbesluit om de groei van inkomende leningen voor de nieuwe investeringen in de vorm van participaties op te nemen.

De FAC stelt décharge van het bestuur voor.

Vraag : Komt er een 'begroting-2018' en een 'meerjarenbegroting'? A : Er is beschikbaar een begroting bij ongewijzigd beleid. De 'begroting-2018' is in afwachting van het 'Ondernemingsplan en Financieel Plan 2018'. Deze zal worden gedeeld met de leden in de volgende ALV in begin 2018, zoals vastgelegd in het 'participatiereglement'.

Siward vraagt de Ledenvergadering de Jaarrekening 2016 goed te keuren. Hierop komt één stem tegen en alle andere stemmen vóór. De Jaarrekening 2016 is goedgekeurd.

Siward vraagt de Ledenvergadering de décharge te verlenen aan het bestuur. Hierop komt één stem tegen en alle andere stemmen vóór. De décharge is verleend door de Ledenvergadering.

Herbenoeming van de leden van de FAC en de benoeming van een nieuw lid.

Stefan Janssen stelt zich als nieuw FAC-lid aan de leden voor. Hij werkt als analist van Zon&Windprojecten bij Triodosbank in Zeist. Vervolgens worden ook de leden Hans Coppens, Niels Schoorlemmer, Roderick Timmer en Wouter Jongepier door Siward voorgesteld als opnieuw te benoemen.

Vraag : Doet de FAC onderzoek naar doelmatigheid? A : Inderdaad dit is onderdeel van de opdracht van de FAC.

Siward vraagt de Ledenvergadering tot de voorgestelde [her-]benoeming over te gaan. Hierop komt één stem tegen, twee onthouden stemmen en alle andere stemmen vóór. De vijf voorgestelde FAC-leden zijn [her-]benoemd door de Ledenvergadering.

4.2 **Toelichting en terugblik op Der Sonnevogel GmbH., onze Duitse dochter.**

Siward geeft een terugblik op de Duitse avonturen van De Windvogel BA, het verhaal begint in 2007. Twee personen, die bemiddeld hebben bij de Amstelvogel en het bijbehorende stroomleveringscontract, vragen het bestuur of zij mee willen investeren in Duitse PV-projecten. De Windvogel is daar dan minderheidsaandeelhouder in. De flinke "Einspeisevergütung " belooft een mooi rendement op de langere termijn. Tijdens de ontwikkeling is er nog behoefte aan extra kapitaal in de vorm van een hoog-[9%]-rentende lening, waarin De Windvogel ook weer meedoet.

Dit rooskleurig beeld blijft instand tot aan het jaar 2012. Dan zijn er tegenvallende opbrengsten en extra kosten aan de installaties. Kort samengevat een kasstroomprobleem door slecht beheer en overkapitalisatie. De Windvogel besluit in 2014 het beheer in eigen hand te nemen en de onderdelen te ontvlechten en te verlossen van diverse te hoge leningen door uitkoop. Uiteindelijk is dit in 2016, middels een aantal goede deals, rond gekomen met veel inzet van de penningmeester en zakelijke en juridische adviezen. Met als resultaat een totaalinvestering van € 370.000,- en een 5%-lening groot € 415.000,-. Door oprichting van de Duitse-dochter-BV 'Der Sonnevogel GmbH.' zijn wij nu 100% eigenaar van de twee KG's waar drie zonnedaken ondervallen. Het Financieel Plan 2018 zal de meerjarenprognose van opbrengsten laten zien.

Vraag : Zijn er nog extra investeringen te verwachten? A : Nee, na 2020-21 zijn de bankschulden zover afgelost dat er winsten te boeken zullen zijn

Vraag : Wie doet het beheer? A : Voor het beheer hebben we een adviseur in de directie van Der Sonnevogel GmbH. aangesteld die, door monitoring van een Duitse firma, dagelijks toezicht en controle heeft.

Vraag : Is er verlenging van de erfpacht- of huurcontracten mogelijk? A : Dit moet nog worden onderzocht. Het zal gaan om de kosten van ontmanteling versus de huur en de verwachte opbrengsten na afloop van de twintigjarige subsidietermijn rond 2027.

Siward vervolgt zijn verhaal : Wat heeft De Windvogel hiervan geleerd?

Een aantal zaken: steeds strakke afspraken - zeker in de situatie van minderheids-aandeelhouder - blijven hanteren, direct reageren bij onregelmatige betalingen, geen of minimale verwevenheid met andere Windvogel-activiteiten toelaten, niet teveel vertrouwen geven en als laatste belangrijke les : ingrijpende besluiten voorleggen aan de Ledenvergadering.

Voor de toekomst biedt de combinatie van windenergie met zonnepanelen een goede en duurzame energie-mix, maar voorlopig zullen we toch liever geen buitenlandse risico's meer opzoeken.

6. Participatiereglement

6.1 Stand van Zaken : "Omzetting Leningen naar Participaties"

Voorzitter geeft een schematische samenvatting van de verandering:

- de leningbedragen worden terugbetaald op voorstel van het bestuur en het akkoord van de ALV zoals ook de rente jaarlijks wordt vastgesteld;
- het risico van de investeringen blijft gelijk;
- de looptijd van de lening is flexibel, wat de coöperatie de ruimte geeft om projecten te ontwikkelen en de leden tussentijds aflossing van het bedrag kunnen opvragen of de participatie overdoen aan andere Windvogel-leden;
- in geval van overlijden is er een voorrangsregeling;
- de lening is bestemd voor het geheel van activiteiten van de coöperatie;

Vraag : Worden de leningbedragen aan de belastingdienst gemeld? A : De belasting heeft daar nog nooit naar gevraagd.

Vraag : Is er ook gedacht om het - als echte participatie - te laten werken als aandeel? A : De gekozen oplossing sluit het meest aan bij de bestaande praktijk van ledenleningen en voldoet nu aan de wettelijke eis van verhandelbaarheid.

De volgende stappen zijn in de komende tijd van belang :

- December 2017 wordt elk lid met een lening gevraagd die om te zetten in een participatie via de mail en website of per post;
- Januari 2018 wordt bekeken hoeveel leningen omgezet zijn en wat de stand van zaken is
- Juni 2018 zal, in verhouding met de omvang van de participaties, worden bekeken of de resterende ledenleningen worden afgelost.

Vraag : Wanneer worden de participatie opengesteld? A : Na goedkeuring door de ALV van het Financieel Plan 2018, verwacht in Februari 2018.

5. Projecten

5.1 Stand van Zaken : Projecten :

Borger-Odoorn : Na het eerste contact in 2011 met DEE, is het project nu behoorlijk verder door ontwikkeld, de vergunning en subsidie is, op een uitspraak van Raad van State na, compleet. De Windvogel wil ruim twee miljoen investeren en gaat nu na welke extra middelen daarvoor van de leden nodig zijn. Er zijn in het project 22 deelnemers met certificaten in de Holding-BV waarvan wij er één zijn.

Wij vragen om reden van onze grote investering een bestuurszetel in het administratiekantoor [STAK]. Het eigen vermogen van het park zal tussen de dertien en achttien miljoen liggen waarvan circa een derde een deel als inbreng van burgerobligaties nog te organiseren is.

Er is veel politieke commotie geweest, wat door de lokale pers flink is opgeblazen voor de tegenstanders en waarbij de support van lokale medestanders weinig aandacht kreeg. Veel medewerking aan het besluitvormingsproces is geleverd door de Minister van EZ.

Als enige is nu de turbinekeuze nog een lastig te nemen hobbel, vanwege de eisen die ASTRON stelt aan de elektromagnetische straling van de turbines uit het totale park.

Zeewolde : Dit project wordt na de lunch besproken door Tessa Felix.

Ridderkerk : De Windvogel heeft een samenwerking met de lokale coöperatie De Groene Stroom waarmee we met de ENGIE samen nu voor twee turbines -van de

drie- vergunning hebben aangevraagd. De verwachting is dat er één turbine van de coöperaties kan worden als het resultaat van de prijsonderhandeling het toelaat.

Vlaardingen : Daar wilden de inwoners graag participeren op de locatie Oeverbos waarvan de grond in eigendom is van Staatsbosbeheer [SBB]. De laatste ziet het als een sociaal-logische keuze om met burgers samen te werken. Een optie-overeenkomst is compleet. Enige vertragende factor in de huidige ontwikkelfase is de bouw van de Blankenburgtunnel die ook in het gebied in voorbereiding is door Rijkswaterstaat.

Andere ontwikkelingen die na 2020 gerealiseerd zullen worden.

Bodegraven-Reeuwijk heeft besloten met de inwoners het besluitvormingsproces rond grootschalige duurzame energie te starten. Markant moment in de gemeenteraad was de vraag van de VVD of de oude Windvogel ook terug kon komen.

Kaag&Braasem, hier is De Windvogel in gesprek met agrariërs die zon en wind willen op weidegrond. Bestuurslid Henk Jan Visser ziet hier goede mogelijkheden door windturbines de lijn van infrastructuur te laten volgen.

Lansingerland, De Windvogel heeft een samenwerking met de lokale coöperatie Lansingerstroom alleen de locaties zijn nog niet veilig gesteld.

Nissewaard : deze ontwikkeling wordt opgepakt.

Staphorst : heeft een uitvraag naar een coöperatief plan in onze richting gedaan. Wij willen daar de informatie-avonden en gesprekken met windontwikkelaars doen.

Vraag : Zijn voor deze locaties molens in eigendom van De Windvogel te verwachten? A : Dit is meestal niet mogelijk en niet praktisch omdat wij daar hulp bieden aan de lokaal startende burgercoöperatie.

Vraag : Waar liggen de grenzen van de ontwikkelcapaciteit bij De Windvogel? A : Als we aan de grens van onze capaciteit komen, vragen we professionals om het traject verder te realiseren. De kosten daarvan komen in de meerjaren-prognose. In het Financieel Plan 2018 zal het totaal van verwachte investeringen en de bijbehorende kapitaalbehoefte en de risico's voorgelegd worden. Het wordt een spannende periode.

7. Financieel Voorstel 2018

7.1 **Stand van Zaken** : " Ondernemingsplan en Financieel Voorstel 2018" zie de diverse opmerkingen onder 5.1.

7. Rondvraag en Sluiting

Vraag : Hoe is het met de Windvogel-Zelflevering via Anode en hun positie op de ranglijst van duurzame energieleveranciers? A : Anode heeft nog steeds een goed aanbod aan de Windvogelleden, zowel voor de stroomlevering van de Gouwevogel alsook voor de teruglevering van PV-panelen. Wel kunnen we hier melden dat we in gesprek zijn met Qurrent voor stroomlevering waarbij er extra inkomsten voor De Windvogel kunnen komen als onze leden zich daar voor Windvogelstroom aanmelden.

Siward sluit de Ledenvergadering

Lunch en aansluitend : Lezing door Tessa Felix van Windunie over Windpark Zeewolde

Het plan voor Windpark Zeewolde is gebaseerd op de sanering van ± 220 molens naar 91 nieuwe turbines met een totaal vermogen van 320 MW. Voorwaarde is dat eigenlijk iedereen mee moet doen. Op dit moment is het planologische spoor vlot afgerond mede door de werking, vanaf 2015, van de RijksCoördinatieRegeling. De MER is in 2016 gedaan en in 2017 is het vergunningtraject gestart, waarvan we afronding eind 2017 verwachten. Er lopen nog enkele [13] beroepsprocedures waardoor de toestemming vooreerst pas in de zomer van 2018 onherroepelijk zal zijn. De subsidie-aanvraag is gedaan op basis van twee molentypes. Een gebied grenst namelijk aan woningbouw, waarvan de eigenaren de turbines nog moeten accepteren met slechts een kleine kans op aanpassingen. Veiligheidshalve is gekozen voor aparte aanvragen ter vermijding van blokkeringsproblemen. Hier en daar is slagschaduwoverlast niet te vermijden en er zal dan per situatie worden aangepast.

De Windvogel participeert in de 91 molens door aandelen die volgens certificaat zonder zeggenschap onder de STAK [administratiekantoor] vallen. Deze neemt de besluiten over het Eigen Vermogen, groot een vijfde van het totaal, ca 80 miljoen. De manier van werken, volgens een verplicht saneringsplan is, een pilot van Economische Zaken samen met de Windvereniging Zeewolde. Deze opzet is mogelijk doordat in aanvang twee-derde van de eigenaren meedoen, waarna de rest onder druk en dreiging van onteigening volgt. Resultaat is dat nu slechts vier "eigen" turbines, van Raedthuys en DeWolff, in het plan zitten. Er is één molen opgenomen als burgermolen voor de participatiemogelijkheid van burgers van buiten het gebied in de coöperatie 'De Nieuwe Molenaars'. Deze is laagdrempelig van opzet: lidmaatschap kost €10,- en participatie vanaf €250,- zodat echt iedereen mee kan doen. Er zijn nu 160 leden en het doel is door te groeien naar duizend.

De planning is dat komend jaar 2018 met de bouw gestart wordt en dat over vier jaar [2021] de molens draaien. De aanbesteding van de verschillende onderdelen is opgestart. Eerstvolgende mijlpalen zijn : de turbinekeuze en de 'financial close'. De oude turbines mogen nog tot 2026 produceren. Dan zal de gehele saneringsoperatie, van 226 naar 91 turbines,

afgerond zijn met als positief resultaat : een veel grotere productie van 2,5 maal zoveel elektriciteit.

Intussen gaan alle voorbereidingen daadkrachtig voort, de windmeetmast aangekocht en geplaatst. Besloten is om het nieuwe park direct op het hoogspanningsnet aan te sluiten. Wat er met de oude turbines en aansluitingen gaat gebeuren is nog in onderzoek. De verwachting is dat de turbines op de internationale tweede handsmarkt hun nieuwe bestemming zullen vinden. Hoe de aanbesteding van de PPA plaats gaat vinden is nog in beraad. Mogelijk dat dit volgens Europese Aanbestedingsregels gebeurt.

Vraag : Wat gebeurt er met de Elzevogel die wij nog enkele jaren in bezit hebben? A : Die wordt door de volgende eigenaar voor sanering ingebracht.

Vraag : Wat is er geregeld met Tennet? A : De aansluitkosten moeten aan Tennet betaald worden, dat is daarmee de eerste grote betalingsverplichting van het windpark.

Vraag : Wat is er geregeld ter zake van de grondvergoedingen? A : Hier zijn de vergoedingen gesocialiseerd, volgens een regeling met burens, variërend van 14.000,- tot 4000,- tot op 500m' afstand.

Siward Zomer dankt Tessa voor haar boeiende en informatieve verhaal over Windpark Zeewolde en biedt haar als dank het lidmaatschap van coöperatie De Windvogel BA aan.

**De middag wordt afgesloten met een drankje en een hapje
en het opruimen van de rommel.**

Lijst van aanwezige leden:

R.	Beijer	K. Van de	Kar	R.	Staal
M. Van der	Bijl	S.G.U.	Keizer	H	Tacq
A. De	Boer	H.	Koeleman	C.	Tas
H.	Coppens	G.	Labaar	B.	Veermans
J.	Diekema	E. Van	Latum	E.	Veermans
M. Van	Dinther	F.	Meijdam	I.	Verhoef
M. Van	Egmond	D.	Mijksenaar	H.J.	Visser
G. Van	Egmond	D. Van	Nood	J.	Visser
J. Van	Egmond	H.	Olthuis	M.	Vogelezang
J. Van	Erum	P.	Pauw	H.	Volders
R. Van	Esseveldt	M.J.	Pool	C.	Vromans
A.	Goeloe	B.	Postma	R.	Wijngaard
B. De	Groot	F.	Ritskes	A.	Wingelaar
J.	Grovenstein	H.	Rood	H. Van	Woerden
R.	Haffmans	A.	Rowaze	G. Van der	Woud
W.	Hendriksen	F.	Schoenmakers	T. Van der	Woud
A.	Jansen	N.	Schoorlemmer	H. Van	Zessen
E.	Jansen-van Veen	D.	Snel	S.	Zomer
S.	Janssen	T. Van	Soest		
W.	Jongepier	G.	Staal		